

Kuva: iStock

LAPSI- JA PERHEJÄRJESTÖJEN KANNANOTTO HALLITUKSEN PUOLIVÄLIRIIHEEN 2025

Lapset, nuoret ja perheet ansaitsevat oikeudenmukaisia päätöksiä puoliväliriihestä

Lapsi- ja perhejärjestöt odottavat hallitukselta toimia, joilla turvataan lasten ja nuorten hyvinvointia sekä lapsiperheiden toimeentuloa. Lasten ja nuorten usko tulevaisuuteen on koetuksella – hallituksen on päätöksillään vahvistettava sitä. Tämä onnistuu vaalimalla hyvinvointivaltion perustaa ja universaalisuusperiaatetta.

SOSIAALITURVAA ON KEHITETTÄVÄ NIIN, ETTÄ LAPSIPERHEKÖYHYYS VÄHENEE

Yleistuen valmistelussa ja toimeentulotuen kokonaisuudistuksessa on tehtävä huolellinen lapsivaikutusten arviointi, jotta saadaan tietoa, miten uudistukset vaikuttavat lapsiin ja lapsiperheisiin. Valmistelussa on huomioitava jo aiemmat tällä vaalikaudella tehdyt heikennykset sosiaaliturvaan, kuten esimerkiksi työttömyysturvan lapsikorotusten poisto, indeksikorotusten jäädyttäminen ja asumistuen muutokset. Vaadimme, että:

- hallitus uudistaa sosiaaliturvaa niin, että lapsiperheköyhyys vähenee. Toimeentulotuen perusosaa ei pidä alentaa.
- hallitus varmistaa yleistuen riittävän tason. Lapsiperheiden asema ei saa heikentyä yleistuen myötä.

SOTE-JÄRJESTÖJEN AVUSTUSKÄYTÄNTÖJÄ ON UUDISTETTAVA MALTILLISESTI JA LEIKKAUKSIA TULEE KOHTUULLISTAA

Sosiaali- ja terveysjärjestöillä on vankka ymmärrys siitä, miten monenlaisista taustoista tulevia ihmisiä voidaan auttaa nopeasti ja ketterästi. Näin voidaan ehkäistä esimerkiksi lähisuhdeväkivaltaa, lasten kokemaa ja todistamaa väkivaltaa, päihteiden käyttöä,

Lapsi- ja perhejärjestöt ovat toimittaneet Euroopan komissiolle lisätietoa etuuksien ja palvelujen heikennyksistä sekä näiden vaikutuksista eurooppalaisen lapsitakuun toimeenpanoon. [\(Lisätietoa koskien Suomen raporttia kansallisen toimintasuunnitelman toteutuksesta 2024\)](#)

häirintää, kiusaamista ja rasismia. Hallitus on päättänyt historian suurimmasta, kolmanneksen eli 130 miljoonan euron, leikkauksesta järjestöjen avustuksiin. Lähes 80 % suomalaisista katsoo, että hallitus tekee virheen leikatessaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoitusta ([Kansalaisjärjestöt ja luottamus 2024](#)). Selvityshenkilö Pyykkö ehdotti avustusjärjestelmän uudistamista mm. teemaperusteiseksi. Kehotamme, että:

- hallitus etenee uudistamisessa maltillisesti, asteittain ja kokeillen sosiaali- ja terveysjärjestöjä kuunnellen.
- hallitus turvaa avustuksilla monipuolisen kansalaisyhteiskunnan ja sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytykset sekä vahvistaa yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä.

ILMASTONMUUTOKSEN JA LUONTOKADON TORJUNTA TURVAAVAT LASTEN TULEVAISUUTTA

Tämän päivän lapset joutuvat elämään ilmastonmuutoksen ja luontokadon seurausten kanssa. Hallitus on sitoutunut ilmastolakiin, jonka mukaan Suomi on hiilineutraali viimeistään vuonna 2035. Ilmastonmuutos on lasten suurin huoli ([Lapsen oikeudet lasten silmin 2024](#)), ja hallituksen on otettava tämä vakavasti. Vetoamme, että:

- hallitus tekee tarvittavat toimet, jotta Suomi on matkalla kohti hiilineutraaliutta ilmastolain mukaisesti.

SOSIAALIHUOLTOON SUUNNITELLUSTA LEIKKAUKSESTA ON LUOVUTTAVA

Sosiaalihuoltoon kuuluu sosiaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen. Kyse on perustavanlaatuisista palveluista, kuten välttämättömän huolenpidon ja toimeentulon turvaamisesta, jotka jo nykyisellään ovat paikoin niukasti resursoituja. Mahdolliset leikkaukset aikuisten palveluihin näkyvät lasten ja nuorten arjessa. Vaadimme, että:

- hallitus luopuu suunnitelmistaan leikata sosiaalihuollosta 100 milj. euroa.

LASTENSUOJELUA ON KEHITETTÄVÄ LAPSEN OIKEUKSIEN POHJALTA

Lastensuojelun kokonaisuudistus on päätetty vaiheistaa niin, että ensimmäiseksi annetaan ehdotukset vakavaa väkivaltaa käyttävien lasten integroidusta ja suljetusta kuntoutuspalvelusta sekä keinoista puuttua luvattomiin poissaoloihin lastensuojelulain mukaisesti. Toinen vaihe keskittyy lastensuojelulain rakenteen ja sisällön uudistamiseen kokonaisuutena. Ehdotamme, että:

- lastensuojelulain säädetään selkeästi, mitä kuntouttavalla suljetulla laitospalvelulla tarkoitetaan ja mikä sen ikäraja on.
- lastensuojelun kokonaisuudistuksessa tulee varmistaa mahdollisimman yhtenäinen kokonaisuus lasten terveyden ja hyvinvoinnin vaalimiseksi sekä lapsen edun turvaamiseksi.

ALKOHOLIPOLITIikkaa EI PIDÄ HÖLLENTÄÄ

Lapsi- ja perhejärjestöt ovat erittäin huolissaan alkoholin saatavuuden helpottamisesta. Hallitus on antanut alkoholiin liittyviä esityksiä osissa, jolloin kokonaiskuva hämärtyy. THL:n arvion mukaan Suomessa on noin 89 000 alaikäistä lasta, joiden toisella tai molemmilla biologisilla vanhemmilla on jossain vaiheessa ennen lapsen täysi-ikäisyyttä vakava päihdeongelma ([Miten yleisiä perheiden päihdeongelmat ovat? 2024](#)). Alkoholin haitat kasaantuvat erityisesti riskissä ja haavoittuvassa asemassa oleville, joista osa on lastensuojelun piirissä. Vaadimme, että:

- hallitus ei lisää alkoholin saatavuutta.
- alkoholipolitiikan ohjaus säilytetään sosiaali- ja terveysministeriössä.

KANSALAISSYHTEISKUNTA ON KUULTAVA LAKIEN VALMISTELUSSA

Kansalaisyhteiskunnan yhtenä tehtävänä on nostaa esiin yhteiskunnan epäkohtia ja ratkaisuja. Järjestöt toimivat lähellä lasten ja perheiden arkea, joten järjestöihin kertyy runsaasti käytännön tietoa, jota kannattaa hyödyntää päätöksenteossa. Kansalaisyhteiskunnan vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuudet esimerkiksi lainvalmistelussa ovat kuitenkin kaventuneet viime vuosina. Pyydämme, että:

- hallitus kutsuu kansalaisyhteiskunnan toimijoita laajasti eri aloilta kuulemisiin, työryhmiin ja muihin kokoonpanoihin, joissa valmisteltavaan lainsäädäntöön vaikutetaan.

Suomalaisista 90 % arvostaa sosiaali- ja terveysjärjestöjen työtä. Kolme neljästä katsoo, että järjestöt hoitavat tehtäviä, joita julkinen tai yksityinen sektori ei pysty hoitamaan. ([Kansalaisjärjestöt ja luottamus 2024](#))

YK:n lapsen oikeuksien komitea pitää ilmastolakia myönteisenä. Komitea suosittelee, että kansalliset ilmastonmuutosta, sen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevat politiikat, säädökset, strategiat ja ohjelmat pannaan täytäntöön. ([Lapsen oikeuksien komitean suositukset Suomelle](#))

Lastensuojelun avohuollon tukitoimet ovat aina ensisijaisia. Niillä ehkäistään kodin ulkopuolisten sijoitusten tarvetta.

Suomi on sitoutunut YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen, joka velvoittaa edistämään lapsen oikeuksia kaikilla heidän elämänalueillaan sekä varmistamaan lapsen edun toteutumisen.
